

COŹKOLWIEK (140) *pron*

W pisowni rozłącznej (23).

Rozdzielone innym wyrazem lub częstką wyrazową (zawsze w pisowni rozłącznej) (16) [w tym: się (7), zaimek osobowy (4), *by* (4), *więc* (1)].

cóż- (14), *coż-* (8); *cóż-* *OrzQuin* (11), *ZawJeft*, *SarnStat*; *coż-* *Mącz* (7); *cóż-* : *coż-* *GośtCast* (1 : 1); *drugie o oraz e jasne*.

N *cóżkolwiek* (55). ◊ *G* *czegożkolwiek* (4); *czegożkolwiek* (1), *czeg(o)żkolwiek* (3). ◊ *A* *cóżkolwiek* (75) [w tym: *o* *cóżkolwiek* (2)], *-czżekolwiek* (*w połączeniu zaczżekolwiek*) (1). ◊ *N a. A* *cożkolwiek* (1). ◊ *I* *czymżekolwiek* (1). ◊ *L* *czymżekolwiek* (1). ◊ *indecl* *cożkolwiek* (2).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde bez cytatu s.v. cokolwiek.

I. Zaimek rzeczowny (126) :

1. Względny z odcieniem uogólniającym; quicquid *Mącz* (113) :

W nawiązaniu do czasownika bez odpowiednika w zdaniu nadrzędnym (10): *RejWiz* 21; *BibRadz* 3.Reg 15/23; *ktorego* *łprawą cożkolwiek iełth* [!] *ná niebie/ ná ziemi/ ná morzu/ pod ziemią/ iego łprawá iełth. BielKron* 295v; *RejAp* 190v; *HistRzym* 84v, 107; *każę zabić á vmorzyć w każdym domu czoż łie kolwiek napirwey w tym domu vrodziło. RejPos* 141, 190; *ArtKanc* T9; *Cożkolwiek górne łłońce łwym promieniem zgrzéwa/ Ku méy części/ winy łtoły przypráwné obléwa. GośtCast* 14.

W nawiązaniu do rzeczownika (użycia pozwalające również na interpretację jako zaimek przymiotny i którykolwiek) (2): *Thym yełth y bandzie załzią wrocizcz łią do szwich zyemy volno [...]* *zewłstłhką mayanthnołcią swą czołz kolwiek ktho bandzie myał przisobie. LibLeg* 6/159v; *Bo każda rzecz na łwiece czołzkolwiek kto plodzy Na to pomnieć przyłtoi ku czemu przychodzy RejJóz* E4v.

cum ai G sg n (11): *RejWiz* 21 [2 r.]; *OrzRozm* P4v; *OrzQuin* L2v, M3v; *iż cożkolwiek łie złego y dobrego tu nád nędznym człowiekiem dzyeie/ włzytko łie to słtawa z dopułzczenia Páńłkiego RejPos* 330, 345, [354]; *Y cożkolwiek iełt nałłachetnieyłzego w przyrodzeniu człowieczym/ włzytko łzpetną łprawą á przemierzłą połtawą odmienić łie mułsi. RejZwierc* 76, 224; *Cożkolwiek ieno łtráłzliwego żyło Ná łwiecie/ włzytko iego vłtąpiło Niezmożney łile SzarzRyt* B4v.

W charakterystycznych połączeniach: cożkolwiek dobrego (5), *nasłachetnieyłszego, przeciwnego, strasłliwego, trudnego, złego* (4), *żywego*.

Połączenia: »cożkolwiek je(d)no« (2): *Ale włzytki ine łprawy Azy [...]* *y cożkolwiek iedno czynił [omne quod fecit]/ [...]* *łpíłáne łą wkronikách Krolow Iudłkich BibRadz* 3.Reg 15/23; *SzarzRyt* B4v.

»cożkolwiek ... tedy« (2): *LubPs* H4v *margin*; *Bo cożkolwiek czyniły dla páná łtárłzego/ Tedy to [...]* *w nádzyeię tego/ Iż tám w oney to łkrzyni łkarb łłcie niemáły HistLan* E4v.

Połączenia z odpowiednikami zespolenia: »to (...) cożkolwiek« (3): *BibRadz Gen* 6/17; *Istuc quicquid est fac me ut sciam. To cołzkolwiek yełt daway mi znác. Mącz* 340d; *OrzQuin* Aa.

»cożkolwiek ... to« (7): *Czoskolwiek łie ktoremu na ten czas znas łniło To iako on powiedziáł nicz łie nie chybiło RejJóz* K4; *RejWiz* 21; *OrzRozm* P4v; *OrzQuin* M3v; *RejPos* 134v; *HistLan* E4v; *RejZwierc* 224.

»wszy(s)tko (to) ... cożkolwiek« (8): *KromRozm III* P; *RejWiz* 111v; *BibRadz Gen* 13/1; *Quicquid substantivum infinite capitur nunquam refert, Włziłtko to/ Cołzkolwiek. Mącz* 340d; *OrzQuin* L2v;

HistRzym 113; *WisznTr* 9; Tobieć wżyftko poruczamy/ coźkolwiek w fwey mocymamy *ArtKanc* T12v.

»coźkolwiek ...wszy(s)tko (to) (a. to wszytko)« (13): *FalZioł* V 51v; *RejKup* Rv; *RejWiz* 50; cóźkolwiek ia przed łobą mam/ to wżyftko nic inégo nie ieft/ iedno fárbowána *Figurá*. *OrzQuin* H4v; *SarnUzn* E8v; *RejPos* 51 *marg*, 65, 121, 330, 345, [354]; *RejZwierc* 76; *SzarzRyt* B4v.

Połączenie z dwoma odpowiednikami w różnych pozycjach (1): Iż [...] wżytko coźkolwyek ftworzono ieft thu/ tedy tho ku pożytku nędznego człowieká ieft ípráwiono. *LubPs* H4v *marg*.

Frazy: »coźkolwiek chcesz« (1): Przyiaćielu miły żąday odemnie czegoźkolwiek chceź *HistRzym* 107.

»coźkolwiek się dzieje« (4): *RejWiz* 111v; coźkolwiek fie dziáło w źiemí Eipfkíey/ rycerz z Eiptu przez posły słał ku Rycerzowi z Báldáchu *HistRzym* 84v; *RejPos* 51 *marg*; *WisznTr* 9.

»coźkolwiek przysłusze« (1): á iżeby wedle yego zdánýa wřyftko ftánowyono było/ coźkolwyekby ku chwale bożey á mocnoći wyáry przyfluffáło. *KromRozm III* P.

α. *W strukturze powtórzeniowej: w zdaniu nadrzędnym i podrzędnym ten sam czasownik w tej samej formie, przy czym w zdaniu nadrzędnym (w postpozycji) występują określenia dalsze; zdanie podrzędne może być zastąpione słowem „wszystko” (6) :*

Połączenia z odpowiednikami zespolenia: »coźkolwiek ... nic« (1): TEn święthy á błogofławiony Pan/ coźkolwiek tu mowił [...] nigdy nic próżno nie mowił *RejPos* 125.

»coźkolwiek ... wszytko« (5): á coźkolwiek czynił/ wżytko czynił dla náuki człowieká nędznego. *RejPos* 66v, 10v, 48, 121, 352v.

a. *W zdaniu z odcieniem warunku, przyczyny i skutku, wzajemnego powiązania faktów: jeżeli, skoro coźkolwiek (35) :*

W nawiązaniu do czasownika bez odpowiednika w zdaniu nadrzędnym, domyślny odpowiednik w formie „to” (6): Czożby kolwiek powiedać chciał pirwey na myłli rozważ. *BielŻyw* 44; coźkolwiek z mierności Wynidzye/ iuż podobno bárzo k ízaloności. *RejWiz* 42; *Goski* A2v; *HistRzym* 61v, 113; *WujJudConf* 55v.

Domyślny odpowiednik w formie wyrażenia przyimkowego (5): A coź fie kolwiek tráfi tu nam íprzećiwnego/ To Bogá winuiemy *RejWiz* 136, 21; *RejZwierc* 71v; cóźkolwiek álbo któryźkolwiek kąť álbo węgiel/ z tego Cynká wzgóřę wznieśiónégo wymiesz/ wżytká Koroná Polfka nátychmiałť vpádníe. *OrzQuin* I2v; *RejPos* 330v.

W nawiązaniu do rzeczownika (cf wyżej) (1): cóźkolwiek czyniź/ ták łęgąc/ iáko y wftáiąc/ [...] bes znáku Krzyżá í. żadnéy rzeczy ná Swiećie dobrze áni poczniefz/ áni dokónáź. *OrzQuin* M3.

cum ai G sg n (3): *MetrKor* 38/503; *RejWiz* 136; A złościwemu zálie coź fie kolwiek sftáníe íprzećiwnego íemu/ to iuż tego niechay będzýe ieft/ iż Duch Páńfki/ ftraż y opyeká íego święta/ nieomyłnie odftąpiłá od niego *RejPos* 330v.

Połączenie: »coźkolwiek jedno« (1): Quicquid id est iam ex Nancrate cognato cognoscam meo, Coźkolwiek yedno yeft [...]/ yuź fie tego wywiem z przírodzonego mégo [!] Naukrátefá. *Mącz* 340d.

Połączenia z odpowiednikami zespolenia: »coźkolwiek ... to« (7): *LibLeg* 11/134; *KromRozm I* O3v; *Mącz* 340d; *HistRzym* 60; *RejPos* 130v; A my coźkolwiek wiźdíim być z Słowá BOżego/ mieymyź

się iuż k temu z fercá vprzeymego *ArtKanc* K19; To iest pewné lekárftwo/ w tym cudu żywotá/
Cóżkolwiek pádnie ná nas z lichého kłopotá/ Z czásem znikomym zágnać to z pámiéci swoiéy
GosłCast 42.

»to wszytko ... coźkolwiek« (1): A tho nam wŷytko ófznamy pothych komornycoch, czołz by
kolwyek czy gynego. albo thakowego wynftructiey dano *MetrKor* 38/503.

»coźkolwiek ... (to) wszy(s)tko« (10): *MetrKor* 37/2, 4; *RejWiz* 150; *OrzRozm* D3v; cóźkolwiek
przed łye wezmę/ wŷytko mi z rąk páda *OrzQuin* H4v; *HistRzym* 50, 61, 62, 65; *RejPos* 130.

Z łacińskim odpowiednikiem zespolenia (1): coźkolwiek przeciwko temu *motu proprio* vczyniŷ/ id
irritum est et inane. *OrzRozm* L3v.

Frazy: »o coźkolwiek prosić będziecie« (1): O coźkolwiek prosić będziecie Oycá moiego w imię
moie/ da wam. *WujJudConf* 55v.

»coźkolwiek (będziesz) żądał itp.« (4): Od prełatow/ zakonnikow/ y łędyow/ czołzkolwiek
będziefz żadał/ otrzymałz. *Goski* A2v; *HistRzym* 61, 61v, 65.

a. W strukturze powtórzeniowej: w obu zdaniach ten sam czasownik w tej samej osobie i liczbie,
przy czym w zdaniu nadrzędnym występuje imp i dopełnienie dalsze (3) : Cóżkolwiek czynicie/ w imię
Páńłkié czynicie. *OrzQuin* M3.

Przysłowie: coźkolwiek czyniŷ to mądrze czyn á pátrż końcá *HistRzym* 60, 58.

b. Wprowadza zdanie okolicznikowe przyzwolenia: bez względu na to co, w każdym wypadku (28) :
RejJóz C7v, G7; *RejKup* i5v; A coźkolwiek przypadnie/ przedfię głowá boli. *RejWiz* 192v, 84; Iáko
Dąb mocno łtoi/ co go wiátr nie ruŷy/ A coźkolwiek przypadnie/ dobrze łobie tuŷy. *RejZwierz*
113v, 143; *Fores* quicquid est futurum feriam, Niechay vroście ztąd co chce ya yednák zákołácę we
drzwi albo cołzkolwiek kołtká przinieŷie/ etć. *Mącz* 340d, 197d; Coźkolwiek iest boyę łye *ZawJeft* 22.

cum ai G sg n (6): *RejKup* ł8v; A coźkolwiek ná łwiecie omyłnego broiá/ Wierz mi że ci
pánowie dwá/ wŷytko náłtroiá. *RejWiz* 174v; Abowiem coźkolwiek nažáłołnieyłzego/ coźkolwiek
nałtráŷliwłzego/ coź[ko]lwiek naniebępiecznieyłzego kiedy ná nędznego człowieká przypadnie/
[...] nie máłz tákiego łmutku áni vpadku/ [...] áby nie mułiał káždy łobie ználeść łáłkáwego á
miłóściwego pociełzenia swoiego *RejPos* 354, 336.

Połączenie: »coźkolwiek ... tedy« (1): A coź więc kolwiek pocźnie/ tedy łie zda brzytko. *RejWiz*
92v.

Połączenia z odpowiednikami zespolenia: »coźkolwiek ... to« (1): Coźkolwiek mowię to źle wykłádáią
SzarzRyt B.

»wszytko ... coźkolwiek« (1): wŷitko wdzięcznie przyjmowác od łwiátá/ coźby łie kolwiek y
nagorłzego przytráfiło od nie^{go} *RejPos* 336.

»coźkolwiek ... wszy(s)tko (to) (a. to wszytko)« (6): *RejPs* 164; *RejRozpr* K4; *RejZwierz* 22v;
ABowiem łthálemu á wspanilemu ferczu czoźkolwiek od łzczęłcia álbo od niełzczęłcia przypadnie/
wŷytko to v niego iáko on łam chce moźe być vważono. *RejZwierc* 87, 53, 200.

Frazy: »coźkolwiek się dzieje« (3): *RejPs* 133v; Bo coźkolwiek łie ná łwiecie dzieie Ze włłego łie
krotkołć czáfu łmieie *RejRozpr* K4; *RejPos* 139.

»cożkolwiek pocźnie« (4): *RejPs* 164; *RejWiz* 92v; *OrzQuin* G; Owa czożkolwiek pocźnie tho wŕzytko ku łprofnemu á głupiemu chłópu [...] podobno. *RejZwierc* 53.

»cożkolwiek się stanie« (1): Wfzakoż około niego cożkolwiek łie sftánie/ Chociay łie precz powlecze choć domá zołtánie/ Długo tu iuż łpokoyna głowá nie może być *RejWiz* 90.

2. Nieokreślony: coś, obojętne co; aliquid, quicquam, quicque, quicquid, quidpiam, quippiam Cn (13): *RejWiz* A4v; *Vehes*, [...] Wóz czymżekolwiek náłożony/ furá. *Mącz* 477b; pochlebuią chodząc przedłię owym co im o cożkolwiek v nich idzie. *RejAp* 179v; *GórnDworz* I6; Ná on czás gdy w iátkách cożkolwiek [...] kupowáli/ żadnego przykazánia nie łamáli *WujJud* 198; á ná dłoniach moich przyłnęło cożkolwiek. *BudBib Iob* 31/7; *BudNT przedm* b5; Bálwan nic nie ieft. [1.*Cor* 8/4]) Nie z łtrony máteriej/ ktora cożkolwiek ieft: ále z łtrony formy *WujNT* 597; *SarnStat* 38, 1183.

cum ai i pron [w tym: cum G sg n (2), w składni zgody (1)] (3): dayże ono pić temu ktho od czegożkolwiek/ iádowitégo/ ieft vkąłzony. *SienLek* 153v; mam zá tho iż człowiek bączny wŕzytko to moje położenie/ y obmowę w dobre obroći/ áni tego gánić będzie/ iżem ia y thu/ y owdzie cożkolwiek łwego przyłożył *GórnDworz* B6v; *RejZwierc* 87.

II. Zaimek przymiotny; względny; w połączeniu: »cożkolwiek za« = *jakikolwiek (prawdopodobnie anakolut)* (1) : Vos hortor ut quodcunque militum contrahere poteritis, contrahatis, Ylekolwiek álbo cożkolwiek zá lud możecie zebrać/ zbierzcie. *Mącz* 344a.

III. Zaimek liczebny: ilekolwiek (11) :

1. Względny z odcieniem uogólniającym: wszystko, ile tylko [cum G: sg (4), pl (6)] (9) : czożkolwiek małz dárow tych od niego/ iefłiże ie tobie dáć raczył/ tedyć nie ná márną chłubę *RejPos* 201v.

Połączenia z odpowiednikami zespolenia: »to cożkolwiek« (1): ia to cożkolwiek ieft prace w tych księgách podiętey/ Pánu á Zbáwićielowi náłzemu IESV CHRISTVSOWI [...] oddawam *WujNT przedm* 27.

»cożkolwiek ... to« (1): Bo cożkolwiek bogáctwá ná łobie widzimy/ Tymechmy to pobráli/ co im kęs dáiemy. *RejZwierz* 29v.

»cożkolwiek ... wszy(s)tko (to)« (2): Czofłkolwyek myasth. albo twoyey ziemye wzyal. wfiłtko załłie wroczył. *MetrKor* 46/46v; *RejWiz* 161.

»cożkolwiek ... żaden« (1): Czoż ich [*Jagiellonów*] kolwiek od początku przefzło/ zadnému s nich na tznótach niezefzło *KlerPow* 3.

a. W strukturze powtórzeniowej (cf I. 1. a.) (1) : cóż wy kolwiek Królowie Krześcijáńscy zacności itéż władzý Królewskiéy przy łobie maćie/ to wŕzytko odemnie maćie *OrzQuin* K3.

a. W zdaniu z odcieniem warunku (1) :

Połączenie z odpowiednikiem zespolenia: »cożkolwiek ...to« (1): aczołł kolwyek by czyą pythanya, zandanya, napomynanya, od Cef [...] podkalo, na tho wymowky czyn obyczaynye *LibLeg* 7/35.

b. Wprowadza zdanie okolicznikowe przyzwolenia: bez względu na to ile (1) :

Połączenie z odpowiednikiem zespolenia: »cożkolwiek ... żaden« (1): cóż ich kolwiek ná łwiećie w Księłtwách głównych ludzi ieft/ żadného z nich niemáłz Polakowi [...] niczym równého *OrzQuin* P3.

2. Nieokreślony: trochę, jakakolwiek ilość (2) : Sed quanti quanti bene emitur quod necesse est. Bá zacżżekolwiek *Mącz* 338a.

cum G sg (1): A ktoremu z ofobná coźkolwyek mocy dał/ Iuż thego wiecznye nigdy nie będzie odmieńiał. *RejWiz* 128v.

IV. Zaimek przysłowny stopnia; względny w zdaniu z odcieniem warunku (1) : coźkolwiek kto z dárú Bożego vwłacza komu/ tákowy [...] ieft bluźnierzem Bożym hániebnym *OrzRozm* P4v.

***** Bez wystarczającego kontekstu (1) :** Quicquid – Czofz kol wul [!]. *Calep* 888a.

Cf **CO, COKOLE, COKOLI, COKOLWIE, COLE, COŚ, COŹKOLE, COŹKOLI, COŹKOLWIE, COŹKOLWIEK BĄDŹ**

KW